

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33724
Nom	Filosofia de l'educació
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1307 - Grau de Pedagogia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1307 - Grau de Pedagogia	73 - Fonaments Teòrics i Epistemològics de la Educació I	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
LOPEZ FRANCES, INMACULADA	335 - Teoria de l'Educació

RESUM

La filosofia de l'educació tracta de justificar el saber pràctic de l'educació i servir com a instrument per a orientar la pràctica educativa. Al mateix temps conjuga la racionalitat teòrica i la pràctica, per a oferir una perspectiva integradora i relacional que afronte els nous reptes socials per tal de poder donar respostes educatives als mateixos.

En la matèria s'examinen, des d'una racionalitat pedagògica i pràctica, els principals continguts epistemològics, deontològics i antropològics i teleològics de l'educació. Es destaquen temes rellevants de l'actualitat, com la llibertat i la comunicació, trets que defineixen a l'ésser humà, i temes com els drets humans, l'ètica professional dels educadors, l'educació ciutadana i la participació activa en la societat. Els temes s'enfoquen des d'una perspectiva teòric-pràctica per a provocar l'anàlisi, la reflexió crítica i l'acció de l'alumnat amb l'objecte d'entrenar-los perquè en un futur siguin capaços de seleccionar, analitzar, criticar i actuar en relació amb els problemes que els sorgisquen en l'exercici futur de la seua professió com a pedagogs i pedagogues.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No hi ha restriccions de matrícula vinculades amb altres assignatures del pla d'estudis.

Com a requisit o recomanació prèvia se suggereix el domini de l'expressió oral i escrita, la capacitat per a redactar amb precisió i rigor idees complexes i la capacitat de pensament crític i abstracte, en aquest cas al voltant dels fenòmens educatius.

COMPETÈNCIES

1307 - Grau de Pedagogia

- Que els estudiants siguin capaços d'analitzar i sintetitzar.
- Que els estudiants adquirisquen la capacitat de resoldre problemes i prendre decisions.
- Que els estudiants desenrotllen una capacitat crítica i autocrítica.
- Que els estudiants adquirisquen la capacitat per a desenrotllar, promoure i dinamitzar habilitats de comunicació interpersonal.
- Que els estudiants adquirisquen el compromís ètic actiu amb els drets humans i amb la sostenibilitat.
- Que els estudiants siguin capaços de desenrotllar un aprenentatge autònom al llarg de la vida.
- Que els estudiants siguin capaços de reconèixer i valorar els processos afectius.
- Que els estudiants compreguen els referents teòrics que constitueixen al ser humà com a protagonista de l'educació.
- Que els estudiants recolzen i col·laboren en activitats docents en diferents contextos socioeducatius.
- Que els estudiants desenrotllen estratègies i tècniques per a promoure la participació i l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Que els estudiants siguin capaços d'avaluar recursos educatius i formatius.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Aplicar els principis de la filosofia de l'educació a l'anàlisi de problemes socials i educatius.
- Ser capaç d'analitzar críticament les situacions socials que atempten contra els drets humans i la llibertat i igualtat de les persones.
- Participar responsablement en la millora de la comunitat.
- Escriure correctament un informe, derivat d'un projecte de servei comunitari.
- Exposar oralment amb claredat els resultats de l'informe.
- Elaborar projectes senzills de servei a la comunitat per a aplicar els coneixements adquirits en benefici de la mateixa.
- Aprenentatge autònom.
- Capacitat per a cooperar i treballar responsablement pel bé comú.
- Capacitat per a treballar en grup i col·laborar en la resolució de conflictes socials.
- Desenvolupar habilitats per a l'argumentació i el diàleg.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Fonaments epistemològics de la pedagogia com a saber pràctic i racional

- 1.1. Els interessos de la filosofia de l'educació
- 1.2. La filosofia de l'educació i la racionalitat pedagògica
- 1.3. Epistemologia educativa: positivisme i posmodernitat
- 1.4. La filosofia de l'educació i l'acció educativa
- 1.5. Alguns problemes del sistema educatiu actual

2. Antropologia i educació: perspectiva biològica, cultural i filosòfica

- 2.1. El saber sobre la persona i la pedagogia
- 2.2. Les bases biològiques de l'educació: la llibertat estructural
- 2.3. Aproximació a la neuroeducació des d'un punt de vista filosòfic
- 2.4. Models educatius de persona

3. La llibertat: teories, límits i promoció educativa de la llibertat

- 3.1. La complexitat de l'estructura biològica humana
- 3.2. Concepte de llibertat
- 3.3. La llibertat en la història. Perspectiva ètica i pedagògica
- 3.4. La llibertat com a autonomia, clau de l'educació
- 3.5. La construcció de la llibertat com a autonomia
- 3.6. Autoritat i llibertat en educació

4. La comunicació educativa

- 4.1. Leducació com a fenomen comunicatiu
- 4.2. Educomunicació: origen i reptes actuals
- 4.3. Educació i ciutadania mediàtica
- 4.4. Recomanacions i habilitats per a una bona comunicació

5. Ètica de les professions educatives

- 5.1. Professions educatives i societat del coneixement
- 5.2. Dimensions de ètica professional
- 5.3. Les professions educatives com a servei públic: béns interns i externs
- 5.4. Principis ètics de les professions educatives

6. Leducació per a la ciutadania

- 6.1. Sentit de ciutadania
- 6.2. Dificultats per a l'exercici de la ciutadania
- 6.3. La societat civil i la participació
- 6.4. Educar per a la ciutadania: tipus de ciutadania
- 6.5. Laprenentatge de la participació en centres educatius

7. Les finalitats de l'educació

- 7.1. Les finalitats, un problema clau per al sistema educatiu. Context històric
- 7.2. La dignitat de la persona, el dret a l'educació i les seues conseqüències per a les finalitats del sistema educatiu
- 7.3. L'educació com a servei públic, les expectatives socials i les seues implicacions per a les finalitats del sistema educatiu
- 7.4. Les finalitats i les pràctiques de l'educació en una societat democràtica

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	8,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	7,00	0
Resolució de casos pràctics	5,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia a seguir combinarà, en funció del tipus d'activitat realitzada (classe teòrica, classe pràctica, tutoria) les següents modalitats de treball: exposició de la professora, aprenentatge cooperatiu, exposició dels alumnes, debats, comentari de textos, activitats en grup.

Classes teòriques

Es dedicaran a l'anàlisi, estudi i comprensió dels conceptes fonamentals inclosos en el programa de l'assignatura. Els conceptes i teories més complexos seran explicats pel professorat i en tots ells es realitzaran, en la mateixa sessió, exercicis i activitats complementàries per part del alumnat per a facilitar la seua comprensió.

Classes pràctiques

Els i les alumnes/as rebran materials de pràctiques amb les activitats a treballar en grup, les quals estaran en relació amb els continguts treballats i estudiats a nivell teòric. Consistiran, en l'anàlisi de casos pràctics, recerca d'informació en diferents mitjans, comentari de text, exposició i discussió, exposició de treballs assignats en grups cooperatius, etc.

Algunes d'aquestes activitats s'exposaran i analitzaran a nivell de grup-classe.

AVALUACIÓ

L'avaluació constarà de les següents parts diferenciades:

- a) Prova escrita individual en les dates que es determinen oficialment. En aquesta prova, l'estudiant haurà de contestar a una sèrie de preguntes de caràcter teòric sobre els continguts explicats en classe, les lectures realitzades, o els aspectes treballats en els casos pràctics. Aquesta prova valora el domini conceptual i tècnic de la matèria, tindrà el valor del % de la nota final que figura a la guia docent de cada professor/a.
- b) Part pràctica. Es realitzarà en grup i/o individualment, i el seu valor serà del %de la nota final que figura a la guia docent de cada professor/a.

Criteris d'avaluació

- Domini de la terminologia específica i precisió conceptual.
- Claredat en l'exposició escrita i capacitat de síntesi.
- Exposició ordenada, sistemàtica i documentada dels continguts de la disciplina.
- Elaboració personal, crítica i fonamentada de l'apàrs.
- Correcció gramatical i sintàctica de l'expressió.
- Assistència a classe
- Participació activa, compromís i interès
- Qualitat dels treballs presentats: adequació als conceptes teòrics explicats, elaboració, originalitat, incorporació d'informació addicional, etc.
- Compliment dels terminis de lliurament establerts.
- Claredat de l'exposició, organització de les idees, capacitat de síntesi.
- Riquesa, originalitat i pertinència de les idees i arguments personals

REFERÈNCIES

Bàsiques

- García, R., Gozálvéz, V., Vázquez, V. y Escámez, J. (2010). Repensando la educación. Cuestiones y debates para el siglo XXI. Valencia. Brief.
- Gozálvéz, V. (2010). Hacia una reconstrucción de la razón pedagógica, Teoría de la Educación, 22, 2, pp. 194-212.
- Escámez, J. (1992). La filosofía de la educación como praxis educativa, en Varios, Filosofía de la educación en Europa, Madrid, Dykinson, pp. 135-147.
- Hoyos, G. (ed.) (2008). Filosofía de la educación. Madrid. Trotta.
- Naval, C; Altarejos, F. (2000). Filosofía de la educación, Pamplona, Eunsà.
- Reboul, O. (1999). Los valores de la educación, Barcelona. Idea Books.
- Reboul, O. (2008). Filosofía de la educación, Barcelona,. DaVinci.
- Varios, (1998). Filosofía de la educación, hoy (temas). Madrid. Dykinson.
- Varios, (1997). Diccionario de filosofía de la educación. Madrid. Dykinson.
- Varios, (1993,1995). Pensadores de la educación (tres tomos). París. Unesco.
- Varios, (1992). La filosofía de la educación en Europa. Madrid. Dykinson.

Complementàries

- Bouché, H. (1998). Concepciones del hombre y de la educación en el pensamiento del siglo XX, en Varios Filosofía de la educación, hoy (temas), Madrid, Dykinson, pp. 93-114.
- Escámez, J. (2002). "La educación intercultural", en Conill, J. (Coordinador): Glosario para una educación intercultural, Valencia, Bancaja, pp. 132-139.
- Escámez, J. (2005). El amor y la educación. Una aproximación desde Joaquín Xirau, en Varios, Cultivar los sentimientos. Propuestas desde la Filosofía de la Educación. Madrid. Dykinson. pp.63-75.
- Escámez, J.; García, R; Sales, A. (2002). Claves educativas para escuelas no conflictivas, Barcelona, Idea Books, páginas 109-150. (Capítulos 6º y 7º).
- Escámez, J.; Gil, R. (2002). La educación de la ciudadanía. Madrid. CCS-ICCE.
- Escámez, J; García López, R. (1989). Antropología y educación, en Filosofía de la educación hoy (Conceptos, autores y temas) Madrid, Dykinson, pp. 449-463.
- García Amilburu, M. (1996). Aprendiendo a ser humanos. Una antropología de la educación. Pamplona. Eunsa.
- García López, R.; Escámez, J. y Pérez Pérez, C. (2009). La educación ética en la familia. Bilbao. Desclee.
- Gozálvez, V. (2006). Concepto y características de la ciudadanía cosmopolita o global. En Boni, A. y Pérez-Foguet, A.,G Construir la ciudadanía global desde la universidad. Barcelona. Intermón Oxfam ediciones.
- Naval, C; Altarejos, F. (2000). Filosofía de la educación. Pamplona. Eunsa. pp.163-206.